

Linköpings kommuns arbete med krisberedskap och civilt försvar

Styrande dokument enligt överenskommelsen om kommunernas krisberedskap samt förlängd och justerad överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar, tecknad mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Regioner

Dokumenttyp: Bilaga till Säkerhetspolicy för Linköpings kommunkoncern

Antaget av: Kommunfullmäktige 2019-09-17, § 282

Senast reviderad: Kommunfullmäktige 2021-04-27, § 176

Giltighetstid: 2019-2022

Diarienummer: KS 2021-175

Dokumentansvarig: Kommundirektören

Adresserat till: Samtliga nämnder och kommunstyrelsen

Tidpunkt för aktualitetsprövning:

Relaterade styrdokument: Risk- och sårbarhetsanalys, Plan för Linköpings kommuns krisorganisation i fred och vid höjd beredskap

Sökord: Krisberedskap, extraordinära händelser, civilt försvar, kontinuerlig verksamhet, kommunöverenskommelsen

1. Krisberedskap

1.1 Inledning

Denna bilaga utgör det styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap som enligt kommunöverenskommelsen ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden 2019-2022.

De åtgärder som behöver vidtas, kopplade till kommunens mål och inriktning för arbetet med krisberedskap finansieras inom kommunstyrelsens budget. Särskilda kostnader kopplade till vissa åtgärder ska kommundirektören ta upp i kommunstyrelsen för beslut.

I kommunens riktlinje för krisberedskap och civilt försvar, konkretiseras bl.a. kommunens ansvar enligt denna bilaga. Av nämnda riktlinje framgår även vilka till området hörande tillämpningsanvisningar som ska tas fram och fastställas för att uppfylla kommunens ansvar enligt ovan.

1.2 Kommunens arbete med krisberedskap

Kommunens arbete med krisberedskap regleras av dels lagstiftningen på området, dels av den överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap som tecknats mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), den så kallade kommunöverenskommelsen.

1.3 Övergripande mål och inriktning

Kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden är att skapa förutsättningar för att i en kris leda och styra kommunens nämnder, förvaltningar och bolag, i syfte att uppnå inriktning och samordning inom kommunens geografiska område, det geografiska områdesansvaret. Därigenom ska kommunen med kontinuitet kunna bedriva kommunens samhällsviktiga verksamheter, vilka identifieras i den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen. De sårbarheter som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska systematiskt hanteras för att i första hand reducera sårbarheterna, i andra hand reducera dess negativa effekter på kommunens samhällsviktiga verksamheter.

Ett ytterligare övergripande mål för arbetet med krisberedskap under mandatperioden är att förbättra kommunens förmåga att hantera kris eller extraordinära händelser genom kompetenshöjande åtgärder samt genom uppbyggnad och utveckling av såväl kommunens krisorganisation som dess ledningsplatser samt nödvändiga tekniska system för hantering av kris eller extraordinära händelser.

Slutligen är ett övergripande mål för arbetet med krisberedskap att utveckla kommuninvånarnas förmåga att klara påfrestningar i samhället, utan att i ett initialt skede vara beroende av kommunens resurser för detta.

1.4 Styrning av arbetet med krisberedskap

Styrningen av arbetet med krisberedskap tar sin utgångspunkt i kommunens ordinarie organisationsstruktur, ansvarsfördelning och beslutsvägar.

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med krisberedskap inom kommunen och tar fram och fastställer på området nödvändiga riktlinjer.

Kommundirektören är tillika kommunens krisledande chef vilket framgår av den av kommunstyrelsen fastslagna kommundirektörsinstruktionen.

Kommunens krisberedskap omfattar kommunens nämnder och förvaltningar. Härutöver ska kommunens krisberedskap även, i den mån kommunen anser det nödvändigt, ha möjlighet att involvera de kommunala bolagen ingående i Stadshus AB. På motsvarande sätt kan det bli aktuellt att involvera kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland i kommunens krisberedskap. Syftet med en sådan möjlighet är att skapa förutsättningar för kommunen att fullfölja sina skyldigheter inom det geografiska områdesansvaret. Hur och i vilken omfattning de kommunala bolagens och/eller kommunalförbundets verksamheter ska överlåta sin ledning och styrning till kommunen framgår av ägardirektiv, bolagsordning och/eller förbundsordning.

1.5 Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Enligt Linköpings kommuns reglemente är kommunstyrelsen ansvarig för trygghets- säkerhets- och krishantering. Härigenom ansvarar kommunstyrelsen för att risk- och sårbarhetsanalys genomförs en gång per mandatperiod. Risk- och sårbarhetsanalysen ska inkludera kommunens samtliga förvaltningar och bolag samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland.

Av riktlinjen för krisberedskap och civilt försvar framgår att risk- och sårbarhetsanalyser ska genomföras på det sätt, och med den modell som beskrivs i särskilt framtagen tillämpningsanvisning för Risk- och sårbarhetsanalys. Risk- och sårbarhetsanalysen ska mynna ut i en tillämpningsanvisning som beskriver hur kommunen ska hantera extraordinära händelser samt en utbildnings- och övningsplan. Kommunstyrelsen följer årligen upp och vid anmodan rapporterar till länsstyrelsen hur kommunens arbete med krisberedskap fortlöper.

1.6 Geografiskt områdesansvar

Vid de flesta svårare kriser berörs, förutom kommunen, även en rad andra aktörer som verkar inom kommunens geografiska område och som är viktiga för samhällets funktionalitet. Om en extraordinär händelse inträffar ska kommunen verka för att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer samordnas och att information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas. Kommunen ska verka för att sådan samordning även uppnås vid kris eller hot om kris, även om händelsen ifråga inte är att betrakta som extraordinär.

Samhällets krishanteringsförmåga bygger bl.a. på samverkan mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå samt inom och mellan enskilda sektorer. Kommunens ambition inom det geografiska områdesansvaret är därför även att skapa förutsättningar för planeringsarbete, samverkan och erfarenhetsutbyte för de aktörer som kommunen bedömer ha en viktig roll i samhällets krishantering.

Kommunens ambition avseende samordning av information till allmänheten inom det geografiska områdesansvaret är att skapa organisatoriska och tekniska förutsättningar för att underlätta kommunikation med och information till allmänheten i händelse av kris eller vid extraordinär händelse. Hur kommunen samordnar information till allmänheten enligt ovan beskrivs i kommunens kriskommunikationsplan.

1.7 Planering

Nedanstående planeringsområden har framkommit genom arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalys samt i samband med utvärdering av genomförd krishantering och vid övning och utbildning på området. De åtgärder som kommunen behöver vidta med anledning av identifierade planeringsområden, konkretiseras i utbildning- och övningsplan samt i detaljerad åtgärdsplan vilka hänvisas till i riktlinjen för krisberedskap och civilt försvar.

Kommunens nämnder och bolag ska ha uppdaterade planer för hur den samhällsviktiga verksamheten ska bedrivas med kontinuitet i kris eller vid extraordinär händelse.

Kommunen ska säkerställa att samhällsviktig verksamhet som är upphandlad bedrivs med samma kontinuitet som den verksamhet som bedrivs i kommunal regi.

Kommunen ska även planera för att, i den mån kommunen anser det nödvändigt, ha förmåga att leda och styra kommunala bolags krisberedskap samt involvera kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland i kommunens krisberedskap.

Kommunen ska i sin planering säkerställa att kompetenshöjande åtgärder i syfte att öka förvaltningarnas och bolagens förmåga att hantera kris eller extraordinära händelser tillhandahålls.

Kommunen ska vidareutveckla sin förmåga att lämna snabb och saklig information till allmänheten, media och andra aktörer i händelse av kris eller extraordinär händelse. Planeringen som krävs för att uppfylla det geografiska områdesansvaret, ska också omfatta vidareutveckling av krishanteringsrådet, den frivilliga resursgruppen och kommunens trygghetspunkter.

Planeringen ska också innefatta ett säkerställande av civilsamhällets förmåga att klara av påfrestningar under störda förhållanden.

2. Civilt försvar

2.1 Inledning

Denna bilaga utgör även styrdokument för kommunens arbete med civilt försvar enligt kommunöverenskommelsen för civilt försvar 2018-2021.

De åtgärder som behöver vidtas, kopplade till kommunens skyldigheter enligt lag och enligt kommunöverenskommelsen för civilt försvar finansieras inom kommunstyrelsens budget. Särskilda kostnader kopplade till vissa åtgärder ska kommundirektören ta upp i kommunstyrelsen för beslut.

2.2 Kommunens arbete med civilt försvar

Kommunen, länsstyrelsen och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets robusthet och beredskap på lokal nivå. En god beredskapsutveckling ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKR samt kommunerna.

Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen.

Målet för det civila försvaret ska vara att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Kommunen ska påbörja arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig.

2.3 Övergripande mål och inriktning

Det övergripande målet för kommunen avseende arbetet med civilt försvar under angiven period, är att fullgöra de prioriterade uppgifter som anges i kommunöverenskommelsen och som syftar till att uppfylla den nationella målbilden för perioden 2018-2021, innebärande att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig i Sverige.

Kommunens prioriterade uppgifter under perioden är kompetenshöjning gällande totalförsvaret, utveckling av arbetet med säkerhetsskydd samt uppbyggnad av kommunens krigsorganisation och dess bemanning. De åtgärder som kommunen planerar att utföra för att uppfylla de prioriterade uppgifterna framgår nedan, under avsnittet planering.

2.4 Styrning av arbetet med civilt försvar

Styrningen av arbetet med civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens ordinarie organisationstruktur, ansvarsfördelning och beslutsvägar.

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med civilt försvar inom kommunen och fastställer på området nödvändiga riktlinjer. Kommundirektörens roll vid höjd beredskap beskrivs också i kommundirektörsinstruktionen, som beslutas av kommunstyrelsen.

Kommunens organisation under höjd beredskap omfattar kommunens nämnder och förvaltningar.

På motsvarande sätt som i kris ska kommunen, i den mån kommunen anser det nödvändigt, ha möjlighet att involvera de kommunala bolagen ingående i Stadshus AB. Detta regleras i bolagens ägardirektiv vari framgår att bolagen, i höjd beredskap ska överlåta till kommunstyrelsen att leda och styra verksamheten, i syfte att skapa förutsättningar för kommunen att fullfölja kommunens samhällsviktiga åtaganden och därigenom bidra till totalförsvaret.

2.5 Geografiskt områdesansvar

I det geografiska områdesansvaret finns en förberedande del som är nödvändig för att såväl fredstida krishantering som den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap ska fungera. Kommunstyrelsen ska, inför och vid höjd beredskap, verka för att de åtgärder som vidtas av olika aktörer inom kommunens geografiska område samordnas i syfte att uppnå en samverkan mellan kommunen och dessa aktörer.

Formerna för hur det geografiska områdesansvaret ska tillämpas inför och vid höjd beredskap kommer att utvecklas under de kommande åren.

2.6 Planering

Kommunen ska, under denna period, påbörja arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap så att kommunen på sikt kan fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig. De uppgifter som kommunen ska prioritera för att uppfylla nationell målbild enligt ovan, är kompetenshöjning gällande totalförsvaret, utveckling av arbetet med säkerhetsskydd samt uppbyggnad av kommunens krigsorganisation och dess bemanning. De åtgärder som kommunen planerar att utföra för att uppfylla de prioriterade uppgifterna är följande.

2.6.1 Kompetenshöjning gällande totalförsvaret

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunen behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetssätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar.

Nyckelpersoner, minst kommunstyrelsen och kommunledningen, i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskap om höjd beredskap och totalförsvaret samt övas i att, under höjd beredskap, ansvara för kommunens ledning.

Kommunen bör medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

2.6.2 Säkerhetsskydd

Arbetet med beredskapsförberedelser inom det civila försvaret skapar behov av ett utökat och stärkt arbete med säkerhetsskydd i kommunen. Säkerhetsskydd handlar om att skydda de uppgifter och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot antagonistiska angrepp såsom spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott mot landets säkerhet. Kommunen ska mot bakgrund av detta vidta nödvändiga förberedelser för att på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet. Detta innebär bland annat att kommunen ska ta fram och fastställa nödvändiga instruktioner samt säkerställa tillgång till materiel (säkerhetsskåp m.m.) som är nödvändigt för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.

Kommunen ska ha en säkerhetsskyddschef, då detta är en förutsättning för att kommunen ska kunna samverka med länsstyrelsen och Försvarsmakten avseende totalförsvarsfrågor.

Under år 2021 ska kommunen etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.

2.6.3 Krigsorganisation och dess bemanning

Kommunen ska vidta särskilda åtgärder inför höjd beredskap. Med detta avses planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att kommunen under rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Kommunen ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap och ska innefatta en beskrivning av kommunen krigsorganisation och bemanning, i syfte att säkerställa bemanning av i huvudsak nyckelfunktioner.